

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej, členiek senátu JUDr. Marianny Reiffovej a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa **O. V.**, bytom v B. Š. Ul. S. č. X., zastúpeného advokátkou JUDr. A. Š., so sídlom v L., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o výšku úrazovej renty, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. septembra 2007, č.k. 21 Sd/104/ 2007-33, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici 11. septembra 2007, č.k. 21Sd /104/ 2007-33, **p o t v r d z u j e .**

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 51,42 € (teda 1519, 20 Sk.), do troch dní od právoplatnosti rozsudku do rúk advokátky JUDr. A. Š. na jej účet vedený v S., a.s., číslo účtu: X..

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 11. septembra 2007, č.k. 21Sd/104/ 2007-33 zrušil rozhodnutie odporkyne z 2. mája 2007 číslo X., ktorým určila, že navrhovateľ má od 1. januára 2004 do 31. decembra 2004 nárok na úrazovú rentu vo výške 10 728 Sk mesačne podľa § 272 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), ktorá sa podľa § 293b zákona o sociálnom poistení zvyšuje od 1. januára 2005 o 7,54 % na sumu 11 537 Sk mesačne, podľa § 293e ods. 2 písm. e) zákona o sociálnom poistení sa zvyšuje od splátky

splatnej po 30. júni 2005 o 7,5 % sumy úrazovej renty patriacej k 30. júnu 2005 na celkovú sumu 12 403 Sk mesačne a podľa § 89 ods. 7 v nadväznosti na § 82 ods. 1 a 3 zákona o sociálnom poistení v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 229/2006 Z.z. zvyšuje od 1. júla 2006 o 5,95 % sumy úrazovej renty patriacej k 30. júnu 2006 na celkovú sumu 13 141 Sk mesačne s tým, že na uvedenú sumu bude mať navrhovateľ nárok do zmeny podmienok rozhodujúcich pre priznanie nároku na úrazovú rentu, na jej výplatu alebo na určenie jej sumy podľa zákona o sociálnom poistení. Týmto rozhodnutím odporkyňa zároveň zrušila rozhodnutie z 28. februára 2005 číslo X., rozhodnutie z 11. júla 2005 číslo X. a rozhodnutie z 12. júla 2006 číslo P.. Zároveň krajský súd vec vrátil odporkyňi na ďalšie konanie a zaviazal odporkyňu k povinnosti nahradiť navrhovateľovi 6 439 Sk trov právneho zastúpenia do 15 dní.

V odôvodnení tohto rozsudku krajský súd uviedol, že žiadne zákonné ustanovenie nespĺnomocňuje odporkyňu, aby opravila, prepočítala, alebo iným spôsobom zasiahla do 31. decembra 2003 vyplácaných nárokov na stratu na zárobku. Ako vyplýva z preskúmvanej veci odporkyňa sama, bez akéhokoľvek rozhodnutia, svojvoľne znížila predtým vyplácanú náhradu za stratu na zárobku a len v liste zo 6. septembra 2006 vysvetlila svoj postup, hoci sama uviedla, že na prepočet týchto nárokov do 31. decembra 2003 nemala právomoc. Napriek tomu nedovoleným spôsobom zasiahla do nárokov navrhovateľa nadobudnutých pred 1. januárom 2004. Ďalšími rozhodnutiami už vykonávala len valorizáciu renty. Až na námietky navrhovateľa, ktorý listom z 13. marca 2006 poukázal na bezdôvodne krátenú rentu v priemere asi 1 000 Sk mesačne od 1. júla 2002 do 13. marca 2006, reagovala odporkyňa tak, že urobila kontrolný prepočet výšky náhrady straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti navrhovateľa a zistila, že tieto dávky boli vyplácané nesprávne. Z jej vyjadrenia vyplýva, že len opravila nárok navrhovateľa podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Krajský súd považoval napadnuté rozhodnutie odporkyne za nezákonné, nepreskúmateľné, vydané na základe nesprávneho právneho názoru, z ktorých dôvodov ho aj zrušil s tým, že odporkyňa je povinná vo veci opätovne rozhodnúť v súlade so zákonom o sociálnom poistení pri rešpektovaní nárokov navrhovateľa pri vyplácaní náhrady za stratu na zárobku k 31. decembra 2003.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie odporkyňa. Navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedla, že rozhodnutie z 2. mája 2007 bolo vydané v súlade s platnou právnou úpravou. Tvrdila, že ak právny predpis upravuje

náhradu za stratu na zárobku k 31. decembra 2003 a nároku na jej výplatu aj po tomto dni, úrazová renta sa vypláca v sume, v akej patrila do 31. decembra 2003 za predpokladu, že suma je určená a vypočítaná v súlade s platnými právnymi predpismi a v správnej výške. Nemohla preto pokračovať vo výpláte transformovanej úrazovej renty v nesprávnej výške, keď zistila nezákonnosť postupu zamestnávateľa pri náhrade straty na zárobku, ale bola povinná zo zákona upraviť jej výšku od 1. januára 2004. Uviedla, že navrhovateľovi nárok na výplatu náhrady straty na zárobku v sume 15 293 Sk, ktorú mu zamestnávateľ vyplácal v mesiacoch júl až december 2003 mesačne nevznikol a nevznikol mu ani nárok na výplatu transformovanej úrazovej renty v sume 14 928 Sk, v ktorej sume ju vyplácala odporkyňa po prevzatí výplaty plnení, vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri chorobe z povolania, ktorú potom zvyšovala tak, ako je zrejmé z výroku preskúmaného rozhodnutia.

Navrhovateľ vo vyjadrení na odvolanie navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné.

Podľa § 272 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a náhrada za stratu na dôchodku, ktoré sa vyplácali k 31. decembru 2003 a nárok na ich výplatu trvá aj po tomto dni, sa považujú od 1. januára 2004 za úrazovú rentu, a to v sume v akej patrili do 31. decembra 2003.

Zo súdnych aj z administratívnych spisov vyplýva, že navrhovateľovi bola 20. júna 1991 zistená choroba z povolania a od tohto dňa mu bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok úrazový, pre ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín, spôsobené pri práci s vibračnými nástrojmi. K ochoreniu došlo u zamestnávateľa R., š.p. v B. Š..

Podľa § 272 ods. 1 zákona o sociálnom poistení od 1. januára 2004 Sociálna poisťovňa, pobočka Banská Bystrica prebrala od zamestnávateľa R., š.p. B. Š. výplatu plnení vyplývajúcu zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri chorobe z povolania. Odporkyňa podľa listu zo 6. septembra 2006 navrhovateľovi pri prevzatí výplaty plnenia na základe

údajov pobočky od 1. januára 2004 nesprávne vyplácala úrazovú rentu v sume 12 187 Sk, po zvýšení od januára 2005 v sume 13 106 Sk, od 1. júla 2005 v sume 14 089 Sk a od 1. júla 2006 v sume 14 928 Sk mesačne (naposledy za mesiac september 2006). Bez akéhokoľvek rozhodnutia vykonala prepočet výšky úrazovej renty k 31. decembru 2003 a navrhovateľovi len uvedeným listom vysvetľovala akým spôsobom k uvedeným sumám dospela.

Hoci odporkyňa nepochybňuje skutočnosť, že podľa § 272 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, sa vypláca náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti k 31. decembru 2003 a nároku na jej výplatu aj po tomto dni ako úrazová renta v sume, v akej patrila do 31. decembra 2003, ani skutočnosť, že navrhovateľovi k 31. decembra 2003 bola vyplácaná náhrada za stratu na zárobku zamestnávateľom a že ju vyplácal na základe dohody, ktorá bola pre nich záväzná od okamihu, kedy sa na jej obsahu zhodli, „vo výške ním uvedenej v dobrej vôli“, rešpektuje výšku náhrady len vtedy, ak je podľa jej právneho názoru vypočítaná v súlade s právnymi predpismi v správnej výške. Len v uvedených prípadoch akceptuje prevzatie výplaty tejto sumy ako sumy úrazovej renty vo výške vyplácanej zamestnávateľom k 31. decembra 2003.

Napriek tvrdeniu odporkyne, že nemôže rozhodovať za predchádzajúce obdobie, v skutočnosti spätne znižuje úrazovú rentu navrhovateľa, ktorá mu bola vyplácaná k 31. decembru 2003.

Zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení však odporkyňa nevyplýva právo prepočítavať, opraviť, upraviť výšku náhrady za stratu na zárobku vyplácanú k 31. decembru 2003 (t.j. za obdobie pred účinnosťou zákona o sociálnom poistení) a vlastne tak spätne znížiť uznaný nárok zamestnávateľom a úrazovú rentu vyplácať od 1. januára 2004 v nižšej sume ako bola vyplácaná ako patrila k 31. decembru 2003 aj bez sporu medzi navrhovateľom a jeho zamestnávateľom, ktorý mu zodpovedá za škodu na zdraví. Prepočítanie výšky dávky a jej výplata v nižšej sume, ako patrila k 31. decembru 2003 bez toho, aby došlo po 1. januári 2004 k zmene pomerov je v skutočnosti rozhodovaním o náhrade za stratu na zárobku pred 1. januárom 2004, ktoré odporkyňa nepatrí.

Navyše prepočítaním výšky náhrady len faktickým postupom odníma účastníkovi právo na súdnu ochranu, pričom zo žiadneho zákonného ustanovenia jej právo na nové prepočítanie výšky náhrady nevyplýva.

Odporkyňa dňom 1. januára 2004 vstúpila do práv a povinností zamestnávateľa navrhovateľa, ktorý zodpovedal za škodu vzniknutú navrhovateľovi chorobou z povolania do 31. decembra 2003 a nemohla len jednostranným právnym úkonom meniť obsah dohody uzavretej medzi nimi. Ak sa domnievala, že dohoda medzi zamestnávateľom a pracovníkom o odškodnení (stanovení výšky škody, mesačnej renty) choroby z povolania nezodpovedala zákonu, mohla sa návrhom na vyslovenie neplatnosti takejto zmluvy obrátiť na súd, ktorý je oprávnený o jej neplatnosti rozhodovať. Len súdnym rozhodnutím mohla dosiahnuť iné odškodnenie choroby z povolania, než to, na ktorom sa účastníci dohodli.

Takýto dôkaz (súdne rozhodnutie o neplatnosti dohody o výške náhrady za stratu na zárobku) o nesprávnej výške poskytovanej náhrady však odporkyňa nepredložila, preto nemožno zistiť, na základe akej právne významnej skutočnosti nerešpektovala výšku náhrady, na ktorú mal navrhovateľ k 31. decembru 2003 nárok.

Výška náhrady za stratu na zárobku vyplácaná k 31. decembru 2003 je rozhodujúca pre určenie základu pre zvýšenie úrazovej renty od 1. januára 2005 podľa § 293b zákona o sociálnom poistení, od 1. júla 2005 podľa § 293e ods. 2 písm. e) zákona o sociálnom poistení, od 1. júla 2006 podľa § 89 ods. 7 v nadväznosti na § 82 ods. 1 až 3 zákona o sociálnom poistení a v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 229/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov a pre zvyšovanie renty v ďalšom období.

Vzhľadom na skutočnosť, že výška náhrady za stratu na zárobku, ktorá navrhovateľovi patrila a bola vyplácaná k 31. decembru 2003 nezodpovedá výške náhrady, ktorú odporkyňa za čas od 1. januára 2004 vyplácala aj po úpravách, odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie o zvýšení úrazovej renty od 1. januára 2005 a v ďalších obdobiach na základe preskúmaného rozhodnutia, je nepreskúmateľné.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne vyplácať navrhovateľovi sumu úrazovej renty od 1. januára 2004 vo výške, v akej vyplácal zamestnávateľ navrhovateľovi náhradu za stratu na zárobku k 31. decembru 2003 a v tej výške ju od 1. januára 2004 považovať v zmysle § 272 ods. 3 zákona o sociálnom poistení za úrazovú rentu a aj vyplácať. O zvýšení úrazovej renty podľa § 293b zákona o sociálnom poistení od 1. januára 2005 odporkyňa rozhodne

znovu, pričom zvýšenia o príslušné percentá odvodí od sumy, v akej bola náhrada za stratu na zárobku vyplácaná k 31. decembru 2003 (nie až po tomto dni).

Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 219 OSP rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 OSP vzhľadom na úspech navrhovateľa v odvolacom konaní. Odporkyňu uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi do troch dní (§ 160 ods. 1 OSP) náhradu trov za 1 úkon právnej služby navrhovateľa v odvolacom konaní, t.j. za napísanie vyjadrenia z 21. novembra 2007 k odvolaniu odporkyne, teda 1 371 Sk + 178 Sk režijný paušál, spolu 1 549 Sk, čo je 51,42 € podľa § 11 ods. 1 Vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ktorú sumu je odporkyňa povinná zaplatiť právnej zástupkyňi navrhovateľa JUDr. A. Š. v stanovenej lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, na jej účet vedený v S., a.s., číslo účtu: X..

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. februára 2009

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová